

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**КАФЕДРА ПІДПРИЄМНИЦТВА, ТОРГІВЛІ ТА БІРЖОВОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ**

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«БІРЖІ І БІРЖОВА ДІЯЛЬНІСТЬ»**

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	07 Управління та адміністрування
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Перший (бакалаврський)
ФАКУЛЬТЕТ	Економічний

Робоча програма навчальної дисципліни «Біржі та біржова діяльність» для здобувачів вищої освіти економічного факультету за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», перший (бакалаврський) рівень вищої освіти / Укладач А.О. Шевченко А.О. Біла Церква: БНАУ, 2025. 17 с.

Укладач: канд. екон. наук, доцент Шевченко А.О.

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності (Протокол № 10 від 06.06. 2025 р.)

Завідувач кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, д. е. н., професор

Л.М. Сатир

Гарант ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
к. е. н., доцент

В.М. Кепко

Схвалено групою зі змісту та якості освіти економічного факультету
(Протокол № 6 від 26.06.2025 р.)

Голова групи зі змісту та якості освіти економічного факультету
д-р екон. наук, професор

І.М. Паска

ЗМІСТ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ	4
3. КОМПЕТЕНТНОСТІ ВІДПОВІДНО ДО СТАНДАРТУ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 076 « ПІДПРИЄМНИЦТВО, ТОРГІВЛЯ І БІРЖОВА ДІЯЛЬНІСТЬ»	5
4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	5
5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «БІРЖІ І БІРЖОВА ДІЯЛЬНІСТЬ»	6
6. СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ	6
7. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	7
7.1. Лекції	7
7.2. Практичні заняття	10
7.3. Самостійна робота	10
7.4. Орієнтовна тематика індивідуальних завдань	11
8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ	12
9. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ	12
10. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	13
11. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	13
12. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ	14
РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	15

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Згідно з навчальним планом на 2025–2026 навчальний рік, на вивчення дисципліни «Біржі і біржова діяльність» для денної форми навчання виділено всього 150 академічних годин (5 кредити ECTS), у т.ч. аудиторних – 56 години (лекції – 28, практичні заняття – 28), самостійна робота студентів – 94 години.

Опис навчальної дисципліни за показниками та формами навчання наведено в таблиці:

Найменування показників	Шифр та найменування галузі знань, спеціальності, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 5	Галузь знань : 07 «Управління та адміністрування»	Обов'язкова	
Змістових модулів – 3	Спеціальність: 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»	Рік підготовки:	
Індивідуальне науково-дослідне завдання – розрахункове		3-й	3-й
Загальна кількість академічних годин – 150		Семестр	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 6.7		5-й	6-й
		Лекції	
	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	28 год	6 год
		Практичні	
		28 год.	6 год.
		Самостійна робота	
		94 год	138 год.
		Підсумковий контроль: іспит	

Метою вивчення дисципліни «Біржі і біржова діяльність» є формування ґрунтовних теоретичних знань та практичних навичок з технології здійснення біржових угод, стратегій поведінки при здійсненні біржових операцій спекулятивного характеру та отримання знань щодо страхування цінкових ризиків і структури учасників біржового ринку.

2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Обов'язкова навчальна дисципліна «Біржі і біржова діяльність» базується на знаннях таких дисциплін, як «Вища та прикладна математика», «Мікро- та макроекономіка», «Товарознавство».

3. КОМПЕТЕНТНОСТІ ВІДПОВІДНО ДО СТАНДАРТУ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 076 « ПІДПРИЄМНИЦТВО, ТОРГІВЛЯ ТА БІРЖОВА ДІЯЛЬНІСТЬ»

ЗК 2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.

ЗК3. Здатність спілкуватися державною мовою, як усно так і письмово.

ЗК 5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 6. Здатність до пошуку оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК 2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких і торговельних структур.

СК 4. Здатність застосовувати інноваційні підходи в діяльності підприємницьких та торговельних структур.

СК 10. Здатність до бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків і результатів діяльності у сфері підприємництва та торгівлі з урахуванням ризиків.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

ПРН 2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій та торговельній діяльності.

ПРН 4. Використовувати сучасні комп'ютерні і телекомунікаційні технології обміну та розповсюдження професійно спрямованої інформації у сфері підприємництва та торгівлі.

ПРН 5. Організовувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва та торгівлі

ПРН 12. Володіти методами та інструментарієм для обґрунтування управлінських рішень щодо створення й функціонування підприємницьких та торговельних структур.

ПРН 20. Знати основи бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків та результатів діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур з урахуванням ризиків.

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«БІРЖІ І БІРЖОВА ДІЯЛЬНІСТЬ»

Змістовий модуль 1. Організація діяльності товарної біржі

- Тема 1.1. Структура управління біржою та її органи
 Тема 1.2. Угоди на товарній біржі
 Тема 1.3. Специфіка функціонування біржових деривативів
 Тема 1.4. Сутність, види опціонів та оцінка їхньої вартості
 Тема 1.5. Сучасні трансформації глобальної біржової торгівлі

Змістовий модуль 2. Фондовий ринок та фондова біржа

- Тема 2.1. Вплив війни на території України на світовий фондовий ринок
 Тема 2.2. Організація та технологія біржової торгівлі
 Тема 2.3. Інфраструктура фондового ринку
 Тема 2.4. Цінні папери: класифікація, види, взаємозв'язки

Змістовий модуль 3. Валютний ринок та валютна біржа

- Тема 3.1. Сутність та функції валютних ринків
 Тема 3.2. Валютні операції та їх класифікація
 Тема 3.3. Ф'ючерсні валютні угоди та угоди «своп»
 Тема 3.4. Організаційно-економічний механізм біржового ціноутворення

6. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	всього	у тому числі					всього	у тому числі				
		л	п	лб	інд	СРС		л	п	лб	інд	СРС
Змістовий модуль 1. Організація діяльності товарної біржі.												
Тема 1.1	12	2	2		4	4	6				6	7
Тема 1.2	12	2	2		4	4	7				6	7
Тема 1.3.	14	2	2		6	4	11	2			6	7
Тема 1.4	18	4	4		5	5	13		2		6	7
Тема 1.5	14	2	2		5	5	10				6	8
Разом за модуль 1	70	12	12		24	22	70	2	2	–	30	36
Змістовий модуль 2. Фондовий ринок та фондова біржа												
Тема 2.1	12	2	2		4	4	11	2			5	4
Тема 2.2	12	2	2		4	4	8				4	4
Тема 2.3	12	2	2		4	4	9				5	4

Тема 2.4	14	2	2		4	6	10				5	5
Разом за модуль 2	50	8	8		16	18	50	2	2	–	24	22
<i>Змістовий модуль 3. Валютний ринок та валютна біржа</i>												
Тема 3.1	8	2	2		2	2	6				3	3
Тема 3.2	8	2	2		2	2	9		2		4	3
Тема 3.3	8	2	2		2	2	8	2			3	3
Тема 3.4	6	2	2		1	1	7				4	3
Разом за модуль 3	30	8	8		7	7	30	2	2		14	12
Всього годин	150	28	28	–	45	49	150	6	6	–	68	70

Примітка: л – лекції, п – практичні заняття, лб – лабораторно-практичні заняття; інд – індивідуальні завдання, СРС – самостійна робота студентів.

7. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

7.1. Лекції

Тема і зміст лекції	К-ть годин
<i>Змістовий модуль 1. Організація діяльності товарної біржі.</i>	
1.1. Структура управління біржою та її органи Загальне зібрання членів біржі. Функції та компетенції загальних зібрань. Виконавчі органи біржі та Біржовий комітет. Формування складу Біржового комітету. Контроль за фінансово-господарською діяльністю біржі та її підрозділів. Поточне керівництво діяльністю біржі. Органи управління біржі. Ревізійна комісія. Права виконавчого директора. Спеціалізовані органи (відділи) біржі.	2
1.2. Угоди на товарній біржі Біржові угоди та їх класифікація. Послідовність укладання угоди: продавець, брокер, біржа, брокер, покупець. Організація торгівлі на біржі, біржова сесія, біржові торги. Біржовий торговельний зал. Операції у торговельному залі. Техніка проведення біржових торгів. Торги у дошки. Особи, які присутні у залі. Аукціонна торгівля. Мова біржових жестів. Інформація всередині і зовні біржі.	2
1.3. Специфіка функціонування біржових деривативів Поняття, історія та причини виникнення ф'ючерсної торгівлі. Цілі та функції ф'ючерсної торгівлі. Реальний товар. Наявний і ф'ючерсний ринок. Характеристика первинного і вторинного ринків. Механізм біржової ф'ючерсної торгівлі. Маржа у ф'ючерсній торгівлі та її різновиди. Початкова та варіаційна маржа. Сутність та види хеджування. Механізм здійснення хеджування.	2
1.4. Сутність, види опціонів та оцінка їхньої вартості Поняття опціону, спільні риси і розбіжності опціонів і ф'ючерсних контрактів. Фактори, які визначають розміри опціонних угод. Ціна реалізації і вартості опціону. Дострокова ліквідація опціону. Опціонні угоди із ф'ючерсними	4

контрактами та їх цілі. Сутність та основні особливості опціонів. Види опціонів. Опціон на купівлю (колл). Опціон на продаж (пут). Європейський опціон. Ціна опціону. Внутрішня цінність опціону. Часова цінність опціону. Ціна опціону колл.	
1.5.Сучасні трансформації глобальної біржової торгівлі Сучасні трансформації глобальної біржової торгівлі: зростання обсягів торгів, використання нових технологій, зокрема електронної торгівлі та блокчейну, а також зміною ролі бірж у світовій економіці. Універсалізація та укрупнення бірж. Зниження частки операцій з реальними товарами. Ринок похідних фінансових продуктів-інструментів. Розширення географії біржової торгівлі товарами. Скорочення частки похідних фінансових інструментів.	2
Разом за змістовий модуль 1.	12
Змістовий модуль 2. Фондовий ринок та фондова біржа	
2.1. Вплив війни на території України на світовий фондовий ринок Очікування інвесторів по всьому світу у період воєнних дій. Оцінка середньої реакції компаній, що входять до найкращих акцій у базі даних Center for Research in Security Prices. Вплив війни на цінні папери світових компаній, що здійснюють свою діяльність у різних галузях. Очікувані зміни на фондовому ринку росії та можливість його повного зникнення завдяки санкціям.	2
2.2. Організація та технологія біржової торгівлі Етапи організації торгів на біржі. Правила біржової торгівлі. Вивчення попиту і пропозиції на товар. Укладання біржової угоди в процесі біржового торгу. Методи ведення торгів. Система електронних торгів (СЕЛІТ). Безперервний подвійний аукціон. Односторонній аукціон. Простий аукціон (англійський, голландський). Заочний аукціон. Подвійний аукціон (безперервний, або «вигуків» чи «натовпу»).	2
2.3. Інфраструктура фондового ринку Особливості функціонування інфраструктурних посередників на фондовому ринку. Торгові посередники (брокери, андерайтери, маркет-мейкери, керуючі цінними паперами, інвестиційні консультанти). Депозитарні установи та розрахункові центри як елементи облікової системи ринку. Організатори торгівлі та клірингові організації.	2
2.4. Цінні папери: класифікація, види, взаємозв'язки Сутність цінних паперів. Види і типи цінних паперів. Різновиди цінних паперів за характером відносин, що фіксуються ними. Боргові цінні папери. Пайові цінні папери. Державні (казначейські), корпоративні, муніципальні і папери фізичних осіб. Похідні фінансові інструменти: ф'ючерси, ордери, варанти, депозитні розписки. Види і характеристика акцій. Сутність та різновиди облігацій.	2
Разом за змістовий модуль 2	8
Змістовий модуль 3. Валютний ринок та валютна біржа	
3.1. Сутність та функції валютних ринків Сутність валютних ринків. Функції валютних ринків. Страхування валютних і кредитних ризиків. Основні особливості сучасних валютних ринків. Техніка валютних операцій. Система взаємовідносин на валютному ринку. Основні учасники валютних ринків. Резиденти і нерезиденти. Валютні цінності. Іноземна валюта. Міжнародна валютна система. Міжнародний валютний фонд.	2
3.2. Валютні операції та їх класифікація	2

Визначення валютних операцій. Класифікація валютних операцій. Конверсійні операції. Неторгові операції. Інші операції. Угоди з негайною поставкою. Угоди типу «today». Угоди типу «tomorrow». Угоди типу «spot». Валютне котирування та його види. Термінові угоди. Сутність, особливості, застосування. Форвардні угоди. Сутність та особливості. Види форвардних операцій. Угоди типу «аутрайт». Угоди типу «опціон». Форвардний курс. Курс аутрайт. Терміни укладання.	
3.3. Ф'ючерсні валютні угоди та угоди «своп» Сутність, особливості ф'ючерсних операцій та користувачі. Види ф'ючерсних операцій. Операції хеджування. Спекулятивні операції. Типи спекулятивних операцій. Арбітраж. Торгівля спредами. Відкриття позицій. Котирування цін та розрахунки по ф'ючерсних контрактах. Функції розрахункової палати. Маржа. Угоди своп: сутність та особливості. Види свопів.	2
3.4. Організаційно-економічний механізм біржового ціноутворення Біржі як ціновий індикатор. Фактори, що впливають на процес ціноутворення на біржовому ринку. Різниця цін на готівковому і ф'ючерсному ринках. Цінова інформація. Організація біржового ціноутворення та цінові ситуації на біржовому ринку. Класифікація доручень клієнта за ціною угоди. Доручення „обмежене ціною. Доручення „за найкращою ціною”. Доручення „за останньою ціною”. Доручення „по досягненню певного біржового курсу”. Аналіз поточної біржової кон'юнктури. Умови поставок товару як базовий елемент біржового ціноутворення.	2
Разом за змістовий модуль 3	8
Всього	28

7.2. Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
Змістовий модуль 1. Організація діяльності товарної біржі		
1	Угоди на товарній біржі	2
2	Специфіка функціонування біржових ф'ючерсних контрактів	2
3	Маржа та леверидж у ф'ючерсній торгівлі	2
4	Операції хеджування цінових ризиків	4
5	Сутність, види опціонів та оцінка їхньої вартості	2
Разом за змістовий модуль 1		12
Змістовий модуль 2. Фондовий ринок та фондова біржа		
6	Операції на фондовій біржі.	2
7	Основи оцінки та аналізу фінансових інструментів власності	2
8	Ділова гра «Торгівля цінним папером на фондовій біржі	2
9	Боргові цінні папери	2
Разом за змістовий модуль 2		8
Змістовий модуль 3. Валютний ринок та валютна біржа		
10	Валютні операції, оцінка їх дохідності	2
11	Форвардна угода по продажу валюти, що котирується з дисконтом	2
12	Форвардна угода по купівлі валюти, що котирується з премією	2
13	Угоди своп: особливості укладання	2
Разом за змістовий модуль 3		8

Всього	28
---------------	-----------

7.3. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
Змістовий модуль 1. Організація діяльності товарної біржі		
1	Основні принципи біржової торгівлі товарами	8
2	Правова регламентація діяльності товарних бірж в Україні	8
3	Головні суб'єкти біржової торгівлі та моделі їх поведінки	10
4	Характеристика арбітражних угод	10
5	Фактори, які визначають розміри опціонних угод	10
Разом за змістовий модуль 1		46
Змістовий модуль 2. Фондовий ринок та фондова біржа		
8	Система електронних торгів (СЕЛТ). Діяльність електронних бірж.	8
9	Похідні фінансові інструменти: ф'ючерси, ордери, варанти, депозитні розписки	8
10	Особливості реєстрації брокерської фірми на біржі	8
11	Сучасні тенденції організації бірж: універсалізація та укрупнення бірж	10
Разом за змістовий модуль 2		34
Змістовий модуль 3. Валютний ринок та валютна біржа		
12	Основні міжнародні валютні біржі. Операції з залучення та розміщення валютних ресурсів.	4
13	Інноваційні тенденції біржової діяльності	4
14	Види свопів. Валютні та процентні свопи. Ванільний своп	4
15	Умови поставок товару як базовий елемент біржового ціноутворення.	2
Разом за змістовий модуль 3		14
Всього годин		94

Примітка: У розрахунку годин на виконання самостійної роботи передбачено час на виконання індивідуальних завдань

7.4. Орієнтовна тематика індивідуальних завдань

1. Перспективи розвитку позабіржового ринку в Україні.
2. Біржові кризи та їх вплив на фондовий ринок.
3. Біржові новації. Сучасні інформаційно-комунікаційні технології
4. Види та чинники формування валютного курсу.
5. Причини появи та розвитку похідних фінансових інструментів.
6. Вплив форс-мажорних обставин на зміну валютного курсу.
7. Система регулювання біржової діяльності в зарубіжних державах.
8. Вплив фінансових інновацій на характер волатильності ринків фінансових активів.

9. Характеристика вітчизняної біржової торгівлі: тенденції, проблеми, перспективи.
10. Особливості функціонування ф'ючерсного ринку в Україні.
11. Основні та інфраструктурні учасники фондового ринку.
12. Строкові угоди по умовам виконання і часу проведення розрахунків.
13. Технічний аналіз фондового ринку.
14. Фондові індекси України, процедура їх розрахунку.
15. Специфічні риси сучасного міжнародного валютного ринку.
16. Органи валютного регулювання в Україні.
17. Позабіржовий ринок цінних паперів в Україні (на прикладі ПФТС).
18. Ф'ючерси як один із методів управління цінним ризиком.
19. Світовий досвід регулювання біржової діяльності.
20. Система позабіржового валютного ринку.
21. Організація товарних бірж в дореволюційній Україні і їх відмінності від зарубіжних бірж.
22. Основні опціонні стратегії.

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Під час лекційного курсу застосовуються слайдові презентації у програмі Microsoft Office Power Point, дискусійне обговорення проблемних питань. Практичні заняття проводяться у вигляді семінарів-практикумів із заслуховуванням доповідей та презентацій; розглядом проблемних ситуацій, практичних кейсів; проведенням мозкових атак з використанням даних міжнародних консалтингових агенцій, компаній приватного сектора економіки, офіційних статистичних даних та даних маркетингових досліджень. Виконання самостійної та індивідуальної роботи передбачає використання дослідницького методу, методу самодіагностики, підготовку презентацій, написання есе, опрацювання додаткових джерел, посилання на які розміщені в системі Moodle та самостійний пошук необхідної інформації в мережі Інтернет. У разі дистанційного і змішаного навчання використовуються навчальна платформа Moodle Білоцерківського НАУ, онлайн-платформи ZOOM, Microsoft Team, Google Meet, електронна пошта, мобільні додатки.

9. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Поточний контроль з предмету «Біржі і біржова діяльність» включає тематичне оцінювання та модульний контроль. Тематичне оцінювання

аудиторної та самостійної роботи студентів здійснюється на основі отриманих ними поточних оцінок за усні та письмові відповіді з предмету, самостійні, практичні та контрольні роботи. Поточний контроль за виконанням ІНДЗ здійснюється відповідно до графіку виконання завдання. Модульний контроль проводиться у формі письмового контролю. Кількість отриманих балів з кожного виду навчальних робіт за різними формами поточного контролю виставляється студентам в електронний журнал після кожного контрольного заходу. Підсумковий контроль навчальної діяльності студентів здійснюється у формі заліку за результатами поточного контролю (тематичного оцінювання, виконання ІНДЗ та модульного контролю) і не передбачає обов'язкової присутності студентів. Результати заліку оприлюднюються в електронному журналі академічної групи до початку екзаменаційної сесії.

10. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання лекційних занять не передбачено. На лекційних заняттях ведеться облік присутності здобувачів для контролю відвідуваності занять. Оцінку на практичному занятті студент отримує за зроблені доповіді, презентації, активність під час дискусій. Під час модульного контролю засобами оцінювання результатів навчання з дисципліни є письмові контрольні роботи.

11. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання здобувачів освіти здійснюється за результатами поточного (практичні заняття, самостійна робота) та рубіжного (модульного) контролів за десятибальною шкалою – «1», «2», «3», «4» ... «10». 1 бал оцінювання (з заокругленням до цілого числа) відповідає 10 % правильних тверджень у разі усної відповіді, відповідей у тесті, виконаних завдань тощо. Бали з модульного контролю нараховуються за виконання модульної контрольної роботи. Відсутність студента на занятті («нб») у розрахунку середнього арифметичного значення (САЗ) приймається як «0». У кінці семестру обчислюється САЗ всіх отриманих здобувачем вищої освіти оцінок з наступним переведенням його у бали за формулою:

$$\text{БПК} = \text{САЗ} \times k,$$

де БПК – бали з поточного контролю;

САЗ – середнє арифметичне значення усіх отриманих студентом оцінок;

k – коефіцієнт для певного виду контролю (практичні заняття, самостійна робота – «3», модульний контроль – «1» для форми

підсумкового контролю «екзамен» та «4» для форми підсумкового контролю «залік»).

Результати поточного оцінювання здобувача (за 10-бальною шкалою) виставляються в електронний журнал АСУ БНАУ і автоматично переводяться у 100-бальну шкалу відповідно до розподілу балів за окремі види робіт.

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам вищої освіти за підсумкового контролю «іспит»

Максимально можлива кількість балів, якщо форма підсумкового контролю	Практичні заняття	Самостійна робота	Модульний контроль	Підсумковий контроль	Загальний бал
іспит	30	30	10	30	100

Шкала оцінювання успішності здобувачів вищої освіти

За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS	За національною шкалою	
		іспит	залік
90–100	A	Відмінно	Зараховано
82–89	B	Добре	
75–81	C		
64–74	D	Задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	Незадовільно (незараховано) з можливістю повторного складання	
1–34	F	Незадовільно (незараховано) з обов’язковим повторним вивченням	

12. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ

Наочні засоби:

1. Слайдові презентації у програмі Microsoft Office Power Point;
2. Нормативна документація;

3. Навчально-методичне забезпечення;
4. Система Е-навчання БНАУ (на платформі *Moodle*).

Технічні засоби:

1. Мультимедійний проектор Асер x1223.
2. Комп'ютери (Intel PQ6400) Акустична система Microlab FC330.
3. Програмне забезпечення: Metatrader.
4. Апаратні засоби мережі Інтернет.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Ільчук М.М., Яворська В.О., Радько В.І. Організаційні засади здійснення біржових операцій на біржовому ринку. Інфраструктура ринку. 2021. №52. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2021/52_2021/6.pdf/
2. Фондовий ринок: підручник /Л.М.Сатир та ін. За заг. ред. д-ра ек. наук, проф. Шуст О.А. Біла Церква: БНАУ, 2021. 480с.
3. Приходько Д. О. Основи біржової діяльності: підручник / Д. О. Приходько. Х.: ФОП Бровін О.В., 2021. 280 с.
https://fmab.khadi.kharkov.ua/fileadmin/FFUB/%D0%95%D0%BA%D0%BA%D0%BA/ek_predpriyatiy/Publications/Prykhodko_D.%.pdf
4. Сохацька О.М., Панасюк В.М., Роговська-Іщук І.В., Вінницький С.І. Фундаментальний та технічний аналізи міжнародних ринків. Тернопіль: ЗУНУ, 2022. 309 с.
7. Шевченко А.О. Аналіз та прогнозування біржового ринку// Л. М. Сатир, А. О. Шевченко, В. В. Новікова. 2018. 372с.
7. Шевченко А.О. Державне регулювання в системі біржової діяльності України. Інтернаука. 2023. № 7.с.156-163. <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2023-7-9020>
8. Brief History of Futures Trading. [Електронний ресурс]. URL: [http:// www.futurestradingpedia.com/history_of_futures_trading.htm](http://www.futurestradingpedia.com/history_of_futures_trading.htm)

Додаткова література

1. Ткачук В. В Основні тренди розвитку електронної біржової торгівлі. Економіка та суспільство. Випуск № 60. 2024.
2. Сатир Л.М., Шевченко А.О., Новікова В.В. Аналіз, моделювання та прогнозування фондового ринку як запорука ефективної економіки та аналітики бізнесу. Ефективна економіка. 2021. № 8. http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/8_2021/7.pdf
3. Ніколайчук О. А. Сучасні трансформації глобальної біржової торгівлі. Торгівля і ринок України № 2(52) 2022. <https://torgivlyan.donnuet.edu.ua/index.php/torgivlya/article/view/112/114>
4. Станасюк Н. С. Сучасний стан та проблемні аспекти розвитку міжнародної біржової діяльності. Економіка та суспільство. Випуск № 44. 2022. <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1859/1791>
5. Лапішко З. Я. Грудзевич У. Я. Тищенко А. Вплив військових конфліктів на біржову торгівлю на міжнародних фондових ринках. *Економіка та суспільство*. №65. 2024.
https://www.wunu.edu.ua/opp/ffo/publiczni_finansy/publiczni_finansy_mahistr/Normativni/kvalifikatsijna_robota/metoduhni%20rekomendacii.pdf
6. О. Ніколайчук. Розвиток біржової торгівлі: сучасний стан та перспективи. Вісник Хмельницького національного університету 2022, № 6, Том 2. <https://journals.khnu.km.ua/vestnik/wp-content/uploads/2023/01/2022-312-62-02.pdf>
7. Ступнікер, Г., Каширнікова, І., Зозуля, Н. Фінансово-економічні особливості формування та функціонування вітчизняного біржового ринку. *Економічний простір*. №188. 2023. <https://prostir.pdaba.dp.ua/index.php/journal/article/view/1371/1321>
8. А. І. Масло. Аналіз структури біржової торгівлі на міжнародних організованих ринках. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі*. Випуск 2(116), 2025. С.49-54

9. П. Віблій; Ю Костевич. Вплив війни на території України на світовий фондовий ринок. Галицький економічний вісник, №1.(80).2023
[https:// doi.org/ 10.33108/galicianvisnyk_tntu2023.01](https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2023.01)

10. Д'Суза Д. Як війна впливає на сучасний фондовий ринок. Investopedia. 2022. URL: <https://www.investopedia.com/solving-the-war-puzzle-4780889>

Інформаційні ресурси

1.Електронні та друковані видання бібліотеки ім. Вернадського
www.nbuv.gov.ua

2.Аналітичне видання. Журнал Інтернет-трейдинг.

3.Аналітичне видання. Журнал Біржовий моніторинг .

4. Офіційний портал Верховної Ради України. URL: www.rada.gov.ua.

5.Державна служба статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua

6.Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку. URL:
<https://www.nssmc.gov.ua>